

De minister voor Wonen en Rijksdienst De heer
drs. S.A. Blok
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Postadres

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg
151 2594 AG Den Haag

Tel: (070) 356 35 63

Fax: (070) 360 75 72

bureau@nationaleombudsman.nl

www.nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer

(070) 356 3XXX

Datum

19 december 2017

Ons nummer

201630963

Uw brief

Uw kenmerk

Bijlagen

1

Behandelend medewerker

XXX

Onderwerp

Ongewenste effecten van wet-
en regelgeving

Geachte heer Blok,

Met enige regelmaat signaleer ik situaties waarin wetten en regels in de uitvoering leiden tot ongewenste of onredelijke effecten voor financieel kwetsbare burgers. Ik ontvang hierover klachten van burgers en intermediairen.

Het is niet altijd mogelijk voor de wetgever om van te voren alle effecten van wet-en regelgeving te voorzien. Als echter blijkt dat de regeling in de praktijk leidt tot schrijnende gevallen of onredelijke hardheid, moet de overheid bereid zijn om de regeling aan te passen of om de uitvoerende instantie de ruimte te geven om in deze gevallen van de regel af te wijken. Als dit niet gebeurt, is de burger namelijk de dupe van deze ongewenste effecten.

In deze brief wil ik uw aandacht vragen voor een knelpunt in de uitvoering van het Besluit op de huurtoeslag. Deze regeling valt onder de beleidsverantwoordelijkheid van uw ministerie.

De kwestie heb ik al voorgelegd aan ambtenaren van uw departement. In de bijlage bij deze brief vindt u mijn beschrijving van het knelpunt en van de reactie van uw ambtenaren. Zij herkenden het probleem wel maar zagen geen aanleiding om hiervoor een oplossing te zoeken. Dit betekent dat de nadelige consequenties van deze regeling voor rekening van financieel kwetsbare burger blijven komen.

Nu uw ambtenaren geen oplossing hebben geboden leg ik dit signaal aan u voor. Ik verzoek u dringend om deze knelpunten zo spoedig mogelijk weg te nemen. Graag hoor ik binnen vier weken van u of u hiertoe mogelijkheden ziet.

Een afschrift van deze brief stuur ik ter kennisgeving aan de voorzitter van de Algemene commissie van Wonen en Rijksdienst van de Tweede Kamer

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

TE KORTE AANVRAAGTERMIJN BIJZONDERE SITUATIES HUURTOESLAG

Beschrijving knelpunt¹

Huurtoeslagontvangers kunnen in '*bijzondere situaties*' bij de Belastingdienst/

Toeslagen het verzoek indienen om een inkomen of een inkomensbestanddeel buiten beschouwing te laten. Deze regeling is bedoeld voor gevallen waarin de hoofdregel tot een onredelijke uitkomst zou leiden.² Belanghebbenden kunnen dit verzoek indienen tot zes weken na de datum van de definitieve toekenning van de huurtoeslag.³ Na afloop van deze termijn komt men er definitief niet meer voor in aanmerking. Belanghebbenden worden in de definitieve beschikking door de Belastingdienst/Toeslagen niet gewezen op het bestaan van deze regeling.

Commentaar Nationale ombudsman

In de praktijk komt het regelmatig voor dat belanghebbenden er te laat achter komen dat deze regeling bestaat en dat zij daarvoor in aanmerking hadden kunnen komen. Dat is met name het geval als de bijzondere situatie zich éénmalig voordoet. Zo ontvingen wij onlangs de klacht van een verzoeker, die door een eenmalige verplichte afkoop van zijn pensioen in 2014 (€ 4.056 netto)

€ 3.404 huurtoeslag over datzelfde jaar moest terugbetalen. Toen hij enkele maanden na ontvangst van de terugvordering hoorde van de mogelijkheid om het afgekochte pensioen buiten beschouwing te laten, was hij te laat om hiertoe nog een verzoek in te dienen. Zulke voorbeelden zien wij regelmatig voorbij komen.

Wat hier het meest wringt is de korte reactietermijn. Normaal gesproken kunnen toeslaggerechtigden nog tot vijf jaar na het betreffende toeslagjaar vragen om een herziening in hun voordeel van de definitieve (en onherroepelijk vaststaande) beschikking.⁴ Maar als men een beroep doet op de regeling van de bijzondere situaties – en er dus sprake is van onevenredige hardheid - dan geldt een korte en fatale reactietermijn van slechts zes weken. Die korte reactietermijn beperkt het effect van de regeling en zorgt ervoor dat de schrijnende situaties die hiermee moeten worden voorkomen, nog steeds vaak voorkomen. Dat lijkt mij in strijd met de bedoeling van deze regeling.

De reactie van het Ministerie van BZK

Het is bij de Belastingdienst/Toeslagen bekend dat een aantal rechthebbenden te laat een beroep doet op deze regeling. Indien een verzoek te laat wordt ingediend wijst Belastingdienst/Toeslagen dit verzoek af. Daar zijn procedures over gevoerd, waarin de Belastingdienst/Toeslagen door de rechter in het gelijk is gesteld. Het is niet bekend om hoeveel gevallen per jaar het gaat.

De Belastingdienst/Toeslagen geeft uitgebreide en toegankelijke informatie op de website. Goede voorlichting is erg belangrijk. Belasting/Toeslagen is voortdurend op zoek naar manieren om deze te verbeteren. Burgers kunnen hulp vragen via de Belastingtelefoon en men kan een

---

1 Signaal afkomstig van sociaal raadvrouw Amsterdam

2 Besluit op de huurtoeslag, hoofdstuk 2 'Bijzondere gevallen'. Tot 2006 stond deze regeling bekend als de 'hardheidsclausule' van de huursubsidieregeling.

3 Artikel 2c lid 1 van het Besluit op de huurtoeslag

4 Artikel 5a van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen

afpraak maken bij de balies van belastingkantoren. Voor burgers die meer hulp nodig hebben bij het aanvragen van toeslagen werkt de Belastingdienst met partners op locatie. Uitgangspunt is wel dat burgers zelf verantwoordelijk zijn voor de aanvraag van toeslagen en ook voor het aanleveren van de juiste gegevens. Vooralsnog is er geen aanleiding om de informatie rondom dit onderwerp uit te breiden of te wijzigen.

Deze kwestie is al eerder in vragen van de Tweede Kamer aan de orde geweest. Op 3 april 2014 heeft het lid Omtzigt (CDA) vragen over dit onderwerp gesteld aan de Staatssecretarissen van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Financiën. In het antwoord op deze Kamervragen is geantwoord dat het op grond van het Besluit op de huurtoeslag mogelijk is om een afkoopsom van het pensioen buiten beschouwing te laten voor het toetsingsinkomen. Daartoe moet inderdaad een verzoek worden ingediend bij de Belastingdienst/Toeslagen. Dat kan nog tot het moment dat een definitieve toekenning over het toeslagjaar waarin de afkoopsom is ontvangen onherroepelijk is geworden. In de Kamervragen is aangegeven dat het Kabinet het niet nodig acht van deze termijnen af te wijken.

Conclusie en aanbeveling Nationale ombudsman

De toegankelijkheid en de bekendheid van de regeling 'Bijzondere situaties' moet worden vergroot. De toegankelijkheid zou kunnen verbeteren door het Besluit zo te wijzigen dat voor deze bijzondere gevallen dezelfde reactietermijn (van vijf jaar) gaat gelden als voor de herzieningsprocedure van artikel 5a van de Uitvoeringsregeling. De bekendheid zou kunnen verbeteren als de Belastingdienst/Toeslagen betrokkenen gericht attendeert op deze regeling.
